

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI
SAMARQAND FILIALI**

**TALABALAR VA MA’NAVIY-MA’RIFIY ISHLAR
BO‘LIMI BOSHLIG‘I YO‘LDOSH
YUSUBBOEVICHNING «O‘ZBEKISTONNING ENG
YANGI TARIXI» FANIDAN**

**“Yangilanayotgan O‘zbekiston: milliy tiklanishdan -
milliy yuksalish sari”**

MAVZUSIDA

2023–YIL 15-IYUN KUNI O‘TKAZILADIGAN

OCHIQ MA’RUZA

MASHG‘ULOTI

Samarqand - 2023

Tuzuvchi :

.Y.Y. – Toshkent davlat Iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali Ma’naviyat va talabalar bilan ishlash bolimi boshligi

Taqrizchilar:

Ergashev B. -SamDU “Tarixshunoslik va manbashunoslik” kafedrasi mudiri, professor, t.f.d.

Turg’unboyev O. “Ijtimoiy-gumanitar fanlar, jismoniy madaniyat va sport” kafedrasi dotsenti, t.f.n.

OCHIQ DARSNING O‘TKAZILISHIGA OID UMUMIY

MA’LUMOTLAR:

- 1.Ochiq dars sanasi: 15.06.2023 yil
- 2.Ochiq dars o‘tkazilgan ta’lim yo‘nalishi: Sirtqi bo‘lim Buxgalteriya hisobi va audit (qishloq xo‘jaligida)
- 3.Ochiq dars o‘tkazilgan vaqt: 11:30-12:50
- 4.Ochiq dars o‘tkaziladigan joy: 3-bino 368- xona.
- 5.Ochiq dars turi: Ma’ruza
- 6.Ochiq darsda ishtirok etgan akademik guruhlar: Sirtqi bo‘lim Buxgalteriya hisobi va audit (qishloq xo‘jaligida)1-kurs 117- guruh
- 7.Ochiq dars o‘tkaziladigan fan: “O‘zbekistonning eng yangi tarixi”
- 8.Ochiq dars mavzusi: “Yangilanayotgan O‘zbekiston: milliy tiklanishdan - milliy yuksalish sari”
- 9.Ochiq dars maqsadi: Talabalarga “O‘zbekistonning eng yangi tarixi” fanidan mustaqil bilim berish. Ularda O‘zbekistonda milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari dadil qadamlar bilan Yangi taraqqiyotga erishish borasidagi islohotlar haqidagi ma’lumotlar bo‘yicha ko‘nikmalar hosil qilish. Talabalalarda ushbu mavzu yuzasidan bilim va malakalarni rivojlantirish.
- 10.Ochiq dars uchun belgilangan ichki ekspertlar: “Ijtimoiy-gumanitar fanlar, jismoniy madaniyat va sport” kafedra dotsenti Turg‘unboyev O.
- 11.Ochiq darsda erkin kuzatuvchi sifatida ishtirok etgan kafedra o‘qituvchilari:
12. Ochiq darsda qo‘llanilgan axborot va pedagogik texnologiya: taqdimot, klaster, yakka tartibda ishlash, savol javob, aqliy hujum metodlarni qo‘llash.
- 13.Ochiq dars natijalari kafedra yig‘ilishida muhokama qilingan sana:
_ -sonli bayonnoma (_____2023).

O 'quv mashg'ulotining ta'lim texnologiyasi modeli

MAVZU: "Yangilanayotgan O'zbekiston: milliy tiklanishdan - milliy yuksalish sari" (2 SOAT)

Vaqt: 2 soat	Talabalar soni: 26 nafar
O'quv mashg'ulotining shakli va turi:	Ma'ruza mashg'uloti
Dars rejasi (o'quv mashg'ulotining tuzilishi):	<p>1. 2017-2021 - yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasining ishlab chiqilishi, hayotga joriy etilishi.</p> <p>2. 2017-2021 - yillarda O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi va unda belgilangan ustuvor yo'nalishlar</p> <p>3. Harakatlar strategiyasining Yangi O'zbekistonning taraqqiyotida tutgan o'rni va ahamiyati</p>
O'quv mashg'uloti maqsadi:	Talabalarning fan yuzasidan egallagan bilim va ko'nikmalarini aniqlash, mustahkamlash, kengaytirish, " O'zbekistonning eng yangi tarixi " fanidan mustaqillik yillarida O'zbekiston Respublikasida yuz bergan muhim o'zgarishlar, tub islohotlarning mazmun-mohiyatini ko'rsatish va jamiyat hayotida talabaning o'rnini, o'zligini anglatishdan iborat.
Pedagogik vazifalar: - talabalarning oldingi mashg'ulotlarda o'zlashtirgan bilim va ko'nikmalarini mustahkamlash; - matn va yangi metodlar asosida ularning fanni	O'quv faoliyati natijalari: - talabalar oldingi mashg'ulotlarda olgan bilim va ko'nikmalarini namoyon etadilar; - matn asosida o'zlarining bilimlar boyligini orttiradilar, mavzu yuzasidan tasavvurlarini kengaytiradilar. - dars davomida o'zlarining yozma va og'zaki nutqlarini yanada ravonlashtiradilar.

chuqur o'zlashtirishlariga ko'maklashish; - talabalarning yozma va og'zaki nutqi rivojiga ko'maklashish	
Ta'lim usullari:	Ma'ruza, muloqot, aqliy hujum, insert
Ta'lim shakli:	Jamoa, guruhlarda ishlash, yakka tartibda ishlash, tezkor savol-javoblar
Ta'lim vositalari:	O'quv dasturi, amaliy mashg'ulotlar matni, darslik, o'quv qo'llanmalari, uslubiy qo'llanmalar, doska, bo'r, tarqatma materiallar, test, tarqatma kartochkalar, kompyuter texnologiyasi va boshqalar.
Ta'lim berish sharoiti:	Dekanat tomonidan dars jadvalida belgilangan, guruh bo'lib ishlashga mo'ljallangan stollar, stullar va mavjud auditoriya.
Monitoring va baholash:	Og'zaki so'rov: tezkor so'rov. Yozma so'rov: savollarga yozma javob, yozma bajarilgan topshiriqlarini tekshirish, test bilan ishlash

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent. O`zbekiston. 2017.
2. Mirziyoev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo`limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko`taramiz. T. 1. - Toshkent: O`zbekiston.. 2017.
3. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O`zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. - Toshkent: O`zbekiston. 2017.
4. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O`zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O`zbekiston" nashriyoti, 2022 yil. – 416 bet.
5. 2017-2021 yillarda O`zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo`nalishi bo`yicha Harakatlar strategiyasi. – Toshkent: Ma'naviyat, 2017.
6. Matyاقubov X.H. O`zbekistonning eng yangi tarixi – Toshkent, Toshkent davlat

pedagogika universiteti, 2021

7. Xoliqova R.E. O‘zbekistonning eng yangi tarixi – Toshkent, Toshkent davlat texnika universiteti, 2021

8. Haydarov O., Qoraboyev S. O‘zbekistonning eng yangi tarixi – Samarqand, “Navro‘z poligraf”, 2022

9. AXBOROT MANBALARI:

1. www.ziynet.uz.
2. www.president.uz
3. www.uza.uz
4. www.edu.uz.
5. www.gov.uz

Mavzu: YANGILANAYOTGAN O‘ZBEKISTON: MILLIY TIKLANISHDAN - MILLIY YUKSALISH SARI

REJA:

1.2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasining ishlab chiqilishi, hayotga joriy etilishi.

2.2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi va unda belgilangan ustuvor yo‘nalishlar

3.Harakatlar strategiyasining Yangi O‘zbekistonning taraqqiyotida tutgan o‘rni va ahamiyati

Tayanch so‘z va iboralar: *Yangi O‘zbekiston, Harakatlar strategiyasi, 2017-2021 yillar, davlat va jamiyat qurilishi tizimini takomillashtirish, iqtisodiyotni rivojlantirish va liberallashtirish, ijtimoiy sohani rivojlantirish, xavfsizlik, millatlararo totuvlik va diniy bag‘rikenglikni ta‘minlash hamda chuqur o‘ylangan, o‘zaro manfaatli va amaliy tashqi siyosat, xalq bilan muloqot, virtual va xalq qabulxonalarini, milliy tiklanishdan - milliy yuksalish sari*

1.Mustaqillik yillarida O‘zbekiston o‘zining boy tarixiga tayanib, porloq istiqbolini qurayotgan davlat, hamjihat, xalq, tez rivojlanayotgan mamlakatlardan biri sifatida dunyoga tanildi. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev rahbarligida boshlangan, hayotga tatbiq etilayotgan izchil islohotlar, amaliy sa’y-harakatlar yangi taraqqiyot marralarini egallash, zamon shiddatiga mos tarzda rivojlanish, xalqimiz manfaatlarini ta‘minlashga qaratilgani bilan g‘oyat ahamiyatlidir.

Bugungi kunda Prezidentimiz tomonidan **“Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz”** degan ezgu va hayotbaxsh shior asosida olib borilayotgan keng ko‘lamli islohotlar tufayli har bir kunimiz inson manfaatlarini ta‘minlash, fuqarolar haq-huquqlarini kafolatli himoya etish, odamlarni rozi, baxtli, saodatli qilishga qaratilgan yangi, qudratli o‘zgarishlar ruhida kechmoqda. O‘zbekiston jamiyati sifat jihatidan mutlaqo yangi davrga qadam qo‘ymoqda.

2016 yil 14 dekabr kuni Toshkent shahrida O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag‘ishlangan Oliy Majlis Qonunchilik palatasi va Senatining qo‘shma majlisi bo‘lib o‘tdi. Tantanali marosimda O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev nutq so‘zladi. «Bizning vazifamiz – to‘plangan tajriba va ilg‘or xalqaro amaliyotga suyangan holda, - dedi Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishishi marosimiga bag‘ishlangan nutqida, - o‘zimizning taraqqiyot va yangilanish modelimizni qat‘iy amalga oshirishdan iborat. Shu borada yaqin va o‘rta muddatga belgilangan marralarga erishish uchun qat‘iyat bilan harakat qilishimiz zarur. Shu maqsadda 2017-2021 yillarda O‘zbekistonni yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasini ishlab chiqish yaqin kunlarda yakunlanadi» .

O‘zbekistonning oldida 25 yil davomida bosib o‘tilgan yo‘l va orttirilgan tajribani xolisona baholashdan, mustaqillik yillarida erishilgan yutuqlarni tahlil qilishdan hamda zamon talablaridan kelib chiqqan holda, oldimizda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va mamlakat taraqqiyotini jadallashtirishning muhim ustuvorliklarini hamda aniq marralarini belgilash vazifasi turgan edi.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining «O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida»gi Farmoni loyihasi ishlab chiqilib, u bilan:

- 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasi;

- Harakatlar strategiyasini «Xalq bilan muloqot va inson manfaatlarini yili»da amalga oshirishga oid Davlat dasturi tasdiqlandi. Loyihalarni tayyorlash davomida aholining keng qatlamlari orasida qizg‘in muhokamalar olib borildi. Loyihalar muhokama uchun turli axborot maydonlariga joylashtirildi, ularning natijasida ko‘plab taklif va mulohazalar kelib tushdi. Fuqarolar siyosiy-huquqiy borada yuksak faollik ko‘rsatib, olib borilayotgan islohotlarga alohida qiziqish va daxldorlikni namoyon qildilar.

Harakatlar strategiyasiga O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev tomonidan saylovoldi jarayoni, jamoatchilik, ishbilarmon doiralar vakillari hamda davlat organlari bilan uchrashuvlar chog‘ida bildirilgan mamlakatni ijtimoiy-siyosiy, sotsial-iqtisodiy, madaniy-gumanitar rivojlantirishning konseptual masalalari kiritildi.

Harakatlar strategiyasining maqsadi olib borilayotgan islohotlar samaradorligini tubdan oshirishdan, davlat va jamiyatning har tomonlama va jadal rivojlanishini ta'minlash uchun shart-sharoitlar yaratishdan, mamlakatni modernizatsiyalash va hayotning barcha sohalarini erkinlashtirishdan iborat edi.

Xususan, mamlakatni rivojlantirishning quyidagi **5 ta ustuvor yo‘nalishi belgilandi:**

- 1. Davlat va jamiyat qurilishini takomillashtirish;**
- 2. Qonun ustuvorligini ta'minlash va sud-huquq tizimini yanada isloh qilish;**
- 3. Iqtisodiyotni yanada rivojlantirish va liberallashtirish;**
- 4. Ijtimoiy sohani rivojlantirish;**
- 5. Xavfsizlik, millatlararo totuvlik va diniy bag‘rikenglikni ta'minlash, chuqur o‘ylangan, o‘zaro manfaatli va amaliy ruhdagi tashqi siyosat yuritish.**

Mazkur vazifani amalga oshirish yo‘lida aholining keng qatlamlari, jamoatchilik va ishbilarmon doiralar vakillari, davlat organlarining rahbarlari va mutaxassisleri bilan amaliy suhbat hamda muhokamalar olib borildi, shuningdek amaldagi qonun hujjatlari, milliy va xalqaro tashkilotlarning axborot-tahliliy materiallari, ma'ruzalari, tavsiyalari va sharhlari o‘rganildi, rivojlangan xorijiy mamlakatlar tajribasi tahlil qilindi.

Yo‘nalishlarning har biri mamlakatdagi islohotlarni va yangilanishlarni yanada chuqurlashtirishga oid aniq bo‘limlardan iborat. Harakatlar strategiyasini besh bosqichda amalga oshirish nazarda tutildi, bunda yillarga beriladigan nomlarga muvofiq har yili uni amalga oshirish bo‘yicha Davlat dasturi tasdiqlandi.

2017 yil 7 fevralda Prezident Sh.Mirziyoyev tomonidan e'lon qilingan “Harakatlar strategiyasi”, o‘z mohiyat e'tiboriga ko‘ra, dunyoda tub o‘zgarishlar yuz berayotgan hozirgi zamonda davlat va jamiyat qurilishi sohasidagi demokratik islohotlarni chuqurlashtirish, sud-huquq, iqtisodiy, ijtimoiy sohalar va xavfsizlikni ta'minlash bo‘yicha beshta ustuvor yo‘nalishda aniq muddatga mo‘ljallangan tom ma'nodagi milliy strategiya hisoblanadi. U besh bosqichda, besh yil davomida yurtimizda yillarga beriladigan nomlardan kelib chiqib, har bir yil bo‘yicha davlat

dasturlari qabul qilinishini nazarda tutgan holda amalga oshirildi. Va bu O‘zbek modelining mantiqiy davomi bo‘lib xizmat qilidi, deyish mumkin.

Ushbu hujjat 1992 yilda qabul qilingan O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining normalari hamda 2010 yilda birinchi Prezidentimiz Islom Karimov taqdim etgan “Mamlakatimizda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish konsepsiyasi”da belgilab berilgan ustuvor yo‘nalishlar doirasidagi demokratik yangilanish hamda modernizatsiya jarayonlarining mantiqiy va qonuniy, izchil va uzviy davomidir.

Bugun xalqimiz, Vatanimiz intilayotgan milliy taraqqiyotning yangi bosqichiga xos asosiy xususiyatlar, maqsad va vazifalar O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Miromonovich Mirziyoyev boshchiligida ishlab chiqilgan va izchil amalga oshirilayotgan Harakatlar strategiyasi va boshqa muhim ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy hujjatlarda aniq belgilab berildi. Ularda jahondagi, Markaziy Osiyo mintaqasidagi vaziyat, rivojlanish tendensiyalari, istiqboldagi taraqqiyot yo‘llari chuqur tahlil etilgan.

O‘zbekistonda ayni shu asosda inson huquq va erkinliklarini ta‘minlash, jamiyat hayotining barcha sohalarini yanada liberallashtirish borasida keng ko‘lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Xalq davlat hokimiyatining birdan-bir manbai ekani haqidagi Konstitusiyaviy tamoyil asosida xalq bilan muloqot davlat siyosati darajasiga ko‘tarildi.

Mamlakatni innovatsion rivojlantirish, odamlarda faol fuqarolik pozitsiyasi va tashabbuskorlikni kuchaytirish, mustaqil dunyoqarash va fikrlash ko‘nikmasini shakllantirish, jamiyatda adolat ustuvorligini ta‘minlash, huquqiy-demokratik davlat asoslarini mustahkamlash, korrupsiyaga qarshi kurash, jaholatga qarshi ma‘rifat bilan kurashish bo‘yicha muhim vazifalar amalga oshirildi.

Jamiyat hayotining barcha bo‘g‘inlarida xalq bilan muloqotning turli shakl va vositalari, jumladan, **Xalq qabulxonalari, Virtual qabulxonalar, Bosh vazir qabulxonasi**, mas‘ul va mutasaddi rahbarlarning xalq deputatlari mahalliy kengashlaridagi hisobotlari, sayyor qabullar, ijtimoiy muammolarni, odamlarning yashash sharoitlarini bevosita joylarga chiqib o‘rganish kabi usullar keng qo‘llanayotgani milliy davlatchilik asoslarini mustahkamlash orqali milliy g‘oya tamoyillarini takomillashtirishga, pirovard natijada aholi manfaatlari va farovonligini ta‘minlashga xizmat qilmoqda.

Iqtisodiyotda davlat ishtirokini kamaytirish, bozor munosabatlariga to‘liq o‘tish, xususiy mulk, xususiy tadbirkorlik erkinligiga yanada keng yo‘l ochish, barcha sohalarda davlat-xususiy sheriklik munosabatlarini faol qo‘llashga alohida e‘tibor berilmoqda. Yer osti va yer usti boyliklaridan, inson resurslaridan to‘la foydalanish uchun barcha sharoit va imkoniyatlar yaratilmoqda.

O‘zbekiston taraqqiyotning yangi bosqichida fuqarolar qalbi va ongidagi yangi sifat o‘zgarishlari hayot darajasining yuksalishi bilan uyg‘un holda kechmoqda.

Insoniyatning tarixiy taraqqiyoti va rivojlanish bosqichlariga e'tibor bersak, har bir davrning o'z taraqqiyot omillari, ehtiyojlari, talablari va hayotiy tamoyillari bo'ladi. Tabiiyki, bularning barchasini shakllantirish va rivojlantirishga, ularga alohida ma'no-mazmun bag'ishlashga, bu davrda davlat, jamiyat hayoti, ijtimoiy-siyosiy institutlar faoliyatining aniq yo'nalishlarini belgilab beradigan ulkan tarixiy voqealarning guvohi bo'ladi.

2. Prezidentimizning bevosita rahbarligi ostida «Xalq bilan muloqot va inson manfaatlari yili» Davlat dasturini ham o'z ichiga oladigan mazkur keng ko'lamli dasturiy hujjat har tomonlama puxta ishlab chiqildi. O'zbekiston Prezidentining «O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida»gi 2017 -yil 7- fevralda imzolangan Farmoniga muvofiq uni hayotga joriy etish bo'yicha qonuniy tamoyil va mexanizmlar tasdiqlandi. Mazkur Farmonda berilgan sharhda Harakatlar strategiyasining ahamiyati alohida ta'kidlanib, bu boradagi loyihalarni tayyorlash davomida aholining keng qatlamlari orasida qizg'in muhokamalar olib borilgani, ular turli axborot maydonlariga joylash- tirilgani, buning natijasida ko'plab taklif va mulohazalar kelib tushgani, xususan, «Qonun hujjatlari ta'sirini baholash tizimi» portalida yo'lga qo'yilgan muhokamalar tufayli kelib tushgan 1310 ta taklif-mulohaza asosida «Xalq bilan muloqot va inson manfaatlari yili» Davlat dasturining 41 ta bandi qayta ko'rib chiqilgani qayd etiladi.

Harakatlar strategiyasining har bir ustuvor yo'nalishi mamlakatimiz taraqqiyoti uchun g'oyat muhim ahamiyatga ega bo'lib, ular quyidagilardan iborat: **Birinchi yo'nalishda davlat va jamiyat tizimini takomillashtirishning ustuvor yo'nalishlari alohida belgilab berildi.** Unda demokratik islohotlarni chuqurlashtirish, mamlakatni modernizatsiya qilishda Oliy Majlis va siyosiy partiyalarning rolini yanada kuchaytirish, shu orqali qonun ustuvorligiga erishish asnosida jamiyatda boshqaruvning erkin va xalq hokimiyatchiligi tamoyillarini chuqurlashtirishga erishiladi. Davlat boshqaruvi tizimini liberallashtirish, turli byurokratik to'siqlarni kamaytirish, davlat boshqaruvida keng jamoatchilikning faol ishtirokini ta'minlash choralari ko'rish bo'yicha aniq g'oyalar ilgari suriladi. Ochiq jamiyat qurish, davlat va fuqaro munosabatlarini mustahkamlash va natijada O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasida muhrlab qo'yilganidek, **davlatning yagona va birdan-bir manbai xalq ekani, davlat xalq manfaatlarini himoya qilishi, ayni paytda xalq o'z maqsad va intilishlarini, orzu-umidlarini davlat timsolida ko'rishi** kabi prinsip va qoidalarni to'liq amalga oshirish asosiy maqsad qilib qo'yilgan.

Ikkinchi yo‘nalish qonun ustuvorligini ta‘minlash va sud-huquq tizimini yanada isloh qilishning ustuvor yo‘nalishlaridan iborat. Bunda sud hokimiyatining chinakam samaradorligini ta‘minlash, sudning nufuzini oshirish, sud tizimini demok- ratlashtirish va takomillashtirish ustuvor vazifa qilib qo‘yildi. Mazkur yo‘nalishda fuqarolarning huquq va erkinliklarini ishonchli himoya qilish kafolatlarini ta‘minlash, qonun ustuvorligiga erishish orqali inson manfaatlarini himoya qilish, qabul qilingan barcha qonunlarning to‘la va samarali ishlashi bo‘yicha tegishli chora-tadbirlarni amalga oshirishga jiddiy e‘tibor beriladi. Oliy sud faoliyatini isloh qilish, uning zamonaviy, hozirgi kun talablari asosida ishlaydigan tizimini vujudga keltirish borasida yangi g‘oyalar ilgari surildi. Jumladan, ma‘mu riy, jinoyat, fuqarolik va xo‘jalik qonunchiligini takomillashtirish orqali adolatli, xalqchil, fuqarolar manfaatlarini to‘la himoya qila oladigan, ularning muammolarini o‘z vaqtida hal qilib beradigan sud tizimini vujudga keltirish talab etiladi.

Jinoyatchilikka qarshi kurashish, eng muhimi, turli huquqbuzarliklarning oldini olish, ularning sodir etilmasligi choralari ko‘rish, profilaktika tizimini yanada chuqurlashtirish va samaradorligini oshirish mexanizmlarini takomillashtirish, sud- huquq tizimida qonuniylikni yanada mustahkamlash, qonunga rioya kilish va qonun ustuvorligiga erishish orqali sud va sudlovning yuksak madaniyatga erishish yo‘l-yo‘riqlari aniq-ravshan aks ettiriladi.

Yuridik yordam va xizmat ko‘rsatish tizimini takomillashtirish orqali sud-huquq organlarini «jazolovchi organdan fuqarolar manfaatini himoya qiladigan, ularning kundalik yumushlariga yordam beradigan, har qanday muammolarini qonun doirasida hal qilib beradigan xizmatlar organiga aylantirish» bo‘yicha amaliy yechim va takliflar ilgari suriladi.

Uchinchi yo‘nalish iqtisodiyotni rivojlantirish va liberallashtirishning ustuvor yo‘nalishlarini o‘zida ifoda etadi. Bunda makroiqtisodiy barqarorlikni yanada mustahkamalash va yuqori iqtisdiy o‘sish sur‘atlarini saqlab qolish, iqtisodiyotning yetakchi tarmoqlarini modernizatsiya va diversifikatsiya qilish hisobidan ishlab chiqarilayotgan ishlab chiqarilayotgan mahsulotlarning raqobatbardoshligini oshirish, mamlakat eksport salohiyatini kuchaytirish bosh vazifa qilib qo‘yilgan. Qishloq xo‘jaligini modernizatsiya qilish, tuproq unumdorligini va ekinlar hosildorligini oshirish, yangi va xaridorgir mahsulotlar etishtirish orqali jahon bozoriga chiqishning yangi yo‘nalishlarini joriy etish nazarda tutilgan.

Iqtisodiyotda davlat ishtirokni kamaytirish, xususiy mulk huquqini himoya qilish, mulkka egalik qilish va uning hajmini oshirish orqali yuqori saradorlikka erishish, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni yanada rivojlantirish, uni rag'batlantirish mo'ljallangan. Viloyat, tuman va shaharlarni ularning tabiiy-geografik imkoniyatlari, yer sharoiti va dehqonchilik madaniyatini nazarda tutgan holda, hududiy ehtiyoj va manfaatlar nuqtai nazaridan iqtisodiy rivojlantirish choralarini ko'rish belgilangan.

To'rtinchi yo'nalishda ijtimoiy sohani rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari o'z ifodasini topgan. Bunda aholi bandligi va uning real daromadlarini izchil oshirish, jumladan, mehnatga layoqatli aholi qatlami uchun yangi ish o'rinalari yaratish, mehnat faoliyatning yangi shakl va turlarini joriy etish nazarda tutilgan edi. Aholining ijtimoiy himoya qilish va sog'liqni saqlash tizimini takomillashtirish, xotin-qizlarning ijtimoiy-siyosiy faolligini oshirish orqali jamiyatda sog'lom turmush tarzini yanada chuqurlashtirish masallariga alohida ahamiyat berilgan. Shuningdek, aholini arzon uy-joylar bilan ta'minlash, hayot sharoitlarini yaxshilash, yo'l-transport, muxandislik-kommunikatsiya va ijtimoiy infratuzilmalarni modernizatsiya qilish orqali uzoq istiqbolga mo'ljallangan va munosib turmush darajasini ta'minlaydigan yuksak madaniyatli yashash sharoitiga erishish chora-tadbirlarini ko'rish eng muhim vazifa qilib belgilanganligi e'tiborga sazovordir.

Ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohasini rivojlantirishga, har tomonlama barkamol, etuk inson – yuqori malakali mutaxassisni tarbiyalashga alohida e'tibor beriladi. Bu esa yoshlarga oid davlat siyosatini turli chorlar bilan takomillashtirishni taqozo etadi.

Beshinchi yo'nalish xavfsizlik, millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglikni ta'minlash, chuqur o'ylangan, o'zaro manfaatli va amaliy tashqi siyosat sohasidagi usutuvor vazifalar bilan bog'liq bo'lib, bunda dunyo qalqib turgan, turli mintaqalarda urush davom etayotgan, qon to'kilayotgan bir sharoitda milliy xavfsizlikni ta'minlashga jiddiy e'tibor berish eng muhim vaziflardan biri sifatida belgilangan. O'ndan ortiq diniy konfessiyalar, 130 dan ziyod millat va elat vakillari yashayotgan O'zbekistonda tinchlik va barqarorlikni ta'minlash, o'zaro ishonch, bir-birini tushunish, turli e'tiqod va madaniyatlarni hurmat qilish singari bag'rikenglik fazlatlarini yanda chuqurlashtirishning ahamiyati beqiyos ekanligi ta'kidlanadi.

O'zbekiston deb atalgan umumiy xonadonimiz, 35 millionli oilamiz istiqboli uchun diniy e'tiqodi, milliy mansubligi, kasbu kori va yoshidan qat'i nazar, har bir

fuqaro mas'ul ekanini anglash, farzandlarimizni shu ruhda tarbiyalash asosiy vazifa etib belgilangan. O'zbekistonning tashqi siyosatida, O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida belgilanganidek, davlatlarning suverenitetini, hududiy yaxlitligini hurmat qilish, kuch ishlatmaslik yoki kuch bilan taxdid qilmaslik, chegaralarning daxlsizligini saqlash, nizolarni tinch yo'l bilan hal etish, boshqa davlatlarning ichki ishlariga aralashmaslik qoidalariga va xalqaro huquqning umume'tirof etilgan boshqa qoida va normalariga asoslanib, o'zaro manfaatli va amaliy tashqi siyosat olib borish bo'yicha ustuvor yo'nalishlarini ishlab chiqish muhim vazifa qilib qo'yilgan.

2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi o'tgan 25 yil davomida mamlakatimiz erishgan ulkan yutuqlar, tarixiy tajribalarni umumlashtirib, hozirgi kunda davrning o'zi oldimizga qo'yayotgan dolzarb masalalarni hisobga olib, keyingi besh yilga va undan keyingi davrga mo'ljallangan tarixiy taraqqiyotning yangi ufqlarini ochib berishga qaratilgan bo'lib, u o'zining mohiyat e'tibori bilan O'zbekistonni yangi rivojlanish bosqichiga ko'tarishni ta'minlagan strategik dasturdir.

3.O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning bevosita tashabbusi va rahbarligida qabul qilingan hamda izchil amalga oshirilgan O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning **beshta ustuvor yo'nalish bo'yicha Harakatlar strategiyasi** mamlakatimiz hayotida taraqqiyotning yangi bosqichini boshlab berdi. Bu jarayonning amaliy natijalari, belgi va xususiyatlari bugungi kunda hayotimizning barcha jabhalarida, eng muhimi, xalqimizning ongu tafakkuri, intilish va harakatlarida yaqqol ko'zga tashlandi.

Hozirgi vaqtda davlat va jamiyat boshqaruvining barcha bosqichlarida tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom qabul qilinayotgan har bir qonun, farmon va qaror, joriy etilayotgan yangilikka ongli munosabat birinchi o'ringa chiqib, ishchanlik muhiti keng qaror topib borayotganiga barchamiz guvoh bo'lmoqdamiz.

Har bir sohada davlat tomonidan belgilab berilgan aniq va samarali tizim va standartlar asosida ish tutish, masalan, iqtisodiyot sohasini oladigan bo'lsak, nafaqat mahsulotlar sifatini, balki shu mahsulotlarni ishlab chiqaradigan odamlarda kasbiy rivojlanishning uzluksizligi, ularda o'z shaxsiy mas'uliyatini doimo chuqur his etib yashashni ta'minlaydi, bu esa faoliyatda barqarorlik, izchillik va sifat omillariga rioya etishni zaruriyatga aylantiradi.

Harakatlar strategiyasi odamlarni ochiqlik, oshkoralik, shaffoflik muhitida yashash va ishlashga da'vat etmgan.. Bunday muhitda insonning davlat, jamiyat va

o‘z oldida mas‘uliyatni to‘la his etib yashashi, so‘zi bilan ishi bir bo‘lishiga rioya etish fazilatlarini asosiy mezon sifatida namoyon bo‘ladi. Harakatlar strategiyasi O‘zbekistonda huquqiy demokratik asosdagi xalq davlatini barpo etish yo‘lini har tomonlama asoslab beradigan hujjat hisoblanadi.

Mamlakatimiz Prezidenti Shavkat Mirziyoyev davlat rahbari sifatidagi dastlabki nutq va ma‘ruzalaridayoq **“Xalq davlat idoralariga emas, balki davlat idoralari xalqimizga xizmat qilishi kerak”, “Xalq boy bo‘lsa, davlat ham boy va qudratli bo‘ladi”** degan g‘oyalarni o‘rtaga tashladi. Bu g‘oyalar mamlakatimiz Konstitutsiyasida belgilab qo‘yilgan **“Xalq davlat hokimiyatining birdan-bir manbaidir”** degan qoidaga har tomonlama mos bo‘lib, uning mantiqiy rivoji, amaliy natijasini ifoda etadi. Ya‘ni, xalq davlat hokimiyatining birdan-bir manbai bo‘lsa, bu hokimiyatni amalga oshiradigan davlat idoralari avvalo kimga xizmat qilishi kerak? Albatta, birinchi navbatda xalqqa xizmat qilishi lozim.

Shu nuqtai nazardan qaraganda, davlatimiz rahbarining yuqorida zikr etilgan g‘oyalari ham mantiqiy jihatdan to‘liq konstitutsiyaviy mazmun va mohiyatga ega bo‘lib, ular O‘zbekistonda barpo etilayotgan davlat va jamiyat mazmunini yanada aniqlashtiradi. Ya‘ni, biz barpo etayotgan huquqiy demokratik davlatning birinchi o‘rinda turadigan qadriyati adolat, huquq, va qonunlarni belgilaydi. Xalqning erkin, tinch, ozod va farovon yashashi, shu g‘oyalarni himoya qilib, mustahkamlab, o‘zaro tenglik asosida oldinga intilishi – demokratiyadir.

Bir so‘z bilan aytganda, bugungi kunda **mamlakatimizda mazmunan yangi davlat, yangi jamiyat tarkib topayotgan ekan**, unga mos yangi qadriyat va munosabatlar tizimi shakllanishi ham tabiiydir. Hozirgi vaqtda qabul qilinayotgan qonunlar, farmon va qarorlar ana shu ulkan o‘zgarishlarga yangi turtki va yo‘nalish bermoqda.

Biz bugun ajdodlarimiz ming-ming yillardan beri orzu qilgan, ammo amalga oshira olmagan, adolat, tinchlik, obodlik, farovonlik kabi qadriyatlar mujassami bo‘lgan chinakam xalq davlatini barpo etishga kirishdik.

Harakatlar strategiyasining ilmiy-nazariy asoslari va xususiyatlari quyidagilar o‘z ifodasini topadi:

1. Harakatlar strategiyasi xalqchilik, insonparvarlik, bag‘rikenglik va ezgulik g‘oyalari tayanadi. Ijtimoiy, siyosiy va iqtisodiy jarayonlarni baholash va ularga yondashishda milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg‘unligining ustuvor ahamiyatga ega ekani haqidagi nazariyaga asoslanadi.

Ma‘lumki, dunyoda azaldan ikki omil kurashi, ya‘ni **kuchni hurmat qilish madaniyati** hamda **mehrni, yaxshilikni hurmat qilish madaniyati** o‘rtasida tortishuv davom etib keladi.

2. Kuchni hurmat qiladigan madaniyat nazariyotchilari “maqsadga erishish uchun har qanday vositadan foydalanish mumkin, chunki natija vositani oqlaydi” degan tamoyil asosida ish tutsa, mehrni hurmat qilish madaniyati tarafdorlari esa **natijaga faqat to‘g‘rilik, haq-haqiqat va haqqoniylik orqali** erishishni talab etadi. O‘zbekiston tazyiq o‘tkazuvchi kuchni, zo‘ravonlikni emas, o‘zaro hurmat, mehr va do‘stlikni hurmat qiladigan, qadrlaydigan mamlakatdir. Harakatlar strategiyasining asosiy nazariy asosi do‘stlik, tinchlik va hamkorlikni, qo‘shni davlatlar bilan raqobatga kirishish emas, balki yaqin do‘st va hamkor bo‘lib, umumiy muammolarni birgalikda samarali hal etishni tashqi siyosatning ustuvor yo‘nalishi etib belgilanganida namoyon bo‘ladi.

3. Tarixni yaratuvchi kuch alohida aholi qatlami, ma’lum bir partiya yoki atoqli arboblardan, alohida shaxslar emas, balki xalq ekani Harakatlar strategiyasi uchun muhim nazariy asos bo‘lib xizmat qiladi. Tarix xalq va uning faol, fidoiy vakillarining mehnati, sa’y-harakatlari, ularning shu yo‘lga baxshida umri natijasida yaratiladi. Shu boisdan ham Jaloliddin Manguberdi, Amir Temur, jadid bobolarimiz, F.Xo‘jaev, A.Ikromov, Sh.Rashidov, I.Karimov singari yurtimiz mustaqilligi va ravnaqi uchun kurashgan tarixiy shaxslar hamda mustaqillikni qo‘lga kiritish va uni mustahkamlash yo‘lida o‘zini ayamadan mehnat qilgan minglab zahmatkash insonlar, ishlab chiqarish sohasi xodimlari, olimlar, yozuvchilar, rahbarlarning mehnatiga munosib hurmat va e‘zoz ko‘rsatilmoqda.

4. Harakatlar strategiyasi hayotga qat’iy ishonch va pozitiv qarash nazariyasini ham taqozo etadi. Alisher Navoiy, Zahiriddin Muhammad Bobur, Richard Vaysman va boshqalar o‘z asarlarida kelajakka yaxshilik nazari bilan qarash, hayotga shukronalik bilan yondashuv barqaror ijtimoiy taraqqiyotni ta’minlashga xizmat qilishini, odamlarning baxtli hayotini yuzaga keltirishi, ta’minlashi va kafolatlashini nazariy asoslab berishgan va ana shunday dorilamon zamon kelishini orzu qilishgan.

5. Harakatlar strategiyasi mantiqan puxta asoslangan hujjat sifatida hayotga pragmatik yondashuv nazariyasiga tayanadi. Pragmatik yondashuv ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni aniq ijtimoiy manfaat va foydani ko‘zlab, oqilona va natijadorlik tamoyillari negizida boshqarishning amaliyotga joriy etilishida namoyon bo‘ladi.

6. Ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarga preventiv yondashuv nazariyasi bugungi kunda boshqaruv jarayonida real amal qila boshladi. Bunday yondashuv yuz berishi mumkin bo‘lgan xavf-xatarlarning oldini olishning maqbul yo‘li sifatida tinchlikni saqlash, aholi salomatligini muhofaza qilish, farzandlar tarbiyasida, ularning qalbi va ongini turli zararli ta’sirlardan asrashda hushyor va ogoh bo‘lish sohalarida profilaktik yondashuv sifatida namoyon bo‘lmoqda.

7. Harakatlar strategiyasini amalga oshirish faqat navqiron avlod kuchiga emas, balki o'rtta hamda katta avlod kuchi va salohiyatiga bab-barobar tayanish, avlodlararo yakdillikni ta'minlashni taqozo etadi. Aholi turli qatlamlari, xususan, katta avlod vakillari va yoshlar o'rtasida ma'naviyat, odob-axloq, ijtimoiy ideallar talqini, Vatanimiz takdiri va istiqboli masalalarida o'zaro tushunish, avlodlararo vorisiylik munosabatlarining amal qilishi nazariyasiga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Harakatlar strategiyasida belgilangan vazifalarni amalga oshirilishi ta'minlash maqsadida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoyishi bilan 2017 yil 14 fevralda mamlakatimizda keng ko'lamda amalga oshirilayotgan Harakatlar strategiyasi samaradorligini ta'minlash maqsadida **“Taraqqiyot strategiyasi” markazi** tashkil etildi. Ushbu markaz nohukumat va notijorat tashkilotdir.

Harakatlar strategiyasining to'la bajarilishi quyidagi natijalarga olib kelishi ko'zda tutilgan edi:

1. Huquqiy demokratik davlat va kuchli fuqarolik jamiyati barpo etiladi, aholi turmush darajasi va hayot sifati oshadi.
2. Mamlakatimizda muvaffaqiyatsiz va qoloq ishlovchi sohalar, korxonalar, tashkilotlar, muassasalar yoki rahbar va xodimlar bo'lmaydi. Hamma tashkilot va muassasalarda xalqaro qabul qilingan standartlar asosida hamda o'zaro hamkorlikni yo'lga qo'ygan holda ishlash ta'zi to'la kuch bilan amal qila boshlaydi.
3. Tadbirkorlik faoliyati odamlar orzusidagi ishdan real hayot tarziga, yalpi ijtimoiy harakatga aylanadi.
4. Soliq to'lovchilarning umumiy miqdori oshadi, demakki, ish bilan band aholi hissasi keskin ko'payadi.
5. Mamlakatimizda sanoatning yalpi ichki mahsulotdagi hajmi oshadi, davlatning eksport salohiyati keskin ko'tariladi.
6. Davlat xalqqa to'laqonli xizmat qila boshlaydi, bu jarayon nodavlat tashkilotlar tomonidan jamoatchilik nazoratiga olinadi.
7. Har bir ish, sohaning, u bank, fermerlik, ularning holatiga jamoatchilik tomonidan baho berib boriladi.
8. 2021 yilga kelib yalpi ichki mahsulotning umumiy hajmida industrial mahsulotlar, intellektual-madaniy mulk va xizmatlarning hissasi keskin oshadi.
9. Dunyoda andozasi bo'lmagan yangi demokratik, insonparvar tuzilma - xalq davlati shakllanadi va butun jahon mamlakatlari uchun xalqchil, demokratik tartibotlar o'rnatishda namunaviy model sifatida tavsiya etiladi.
10. Iqtisodiy holati turli darajada bo'lgan aholi qatlamlariga moslab, yangi uy-joy qurilishi keng ko'lamlarda olib boriladi. Uy-joyga ehtiyojmand oilalarning muammolari yechiladi.

11. Yoshlarda mehnatga bo'lgan ko'nikmani tarbiyalash, ularga mehnat qilib zavqlana olishni o'rgatishning amaliy mexanizmlari ishlab chiqiladi va yagona milliy siyosat sifatida joriy etiladi.
12. Diniy ekstremistik oqimlarga berilish holatlarining oldi olinadi, davlat qonunlari, jamiyat qoidalari, haqiqiy islom ma'rifatining hamkorlikdagi kuchi o'z ta'sirini samarali namoyon eta boshlaydi va boshqalar.

Mamlakatimizni 2017 – 2021 – yillarda rivojlantirishga qaratilgan Harakatlar strategiyasi doirasida o'tgan yillar davomida 300 ga yaqin qonun, 4000 dan ortiq Prezident Qarorlari qabul qilindi.

2022-yil 28-yanvarda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF60-sonli **“2022 – 2026 - yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi to'g'risida”**gi Farmoni e'lon qilindi. Ushbu farmon bilan 2022-2026 yillarga mo'ljallangan 7 ta ustuvor yo'nalish, 100 ta maqsaddan iborat Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi tadiqlandi. Ular quyidagilar:

- 1. Inson qadrini yuksaltirish va erkin fuqarolik jamiyatini yanada rivojlantirish orqali xalqparvar davlat barpo etish;**
- 2. Mamlakatimizda adolat va qonun ustuvorligi tamoyillarini taraqqiyotning eng asosiy va zarur shartiga aylantirish;**
- 3. Milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va yuqori o'sish sur'atlarini ta'minlash;**
- 4. Adolatli ijtimoiy siyosat yuritish, inson kapitalini rivojlantirish;**
- 5. Ma'naviy taraqqiyotni ta'minlash va sohani yangi bosqichga olib chiqish;**
- 6. Milliy manfaatlardan kelib chiqqan holda umumbashariy muammolarga yondashish;**
- 7. Mamlakatimiz xavfsizligi va mudofaa salohiyatini kuchaytirish, ochiq, pragmatik va faol tashqi siyosat olib borish.**

NAZORAT UCHUN SAVOLLAR:

1. O'zbekiston taraqqiyotining yangi bosqichi deganda nimani tushunasiz?
2. Harakatlar strategiyasi nechta ustuvor yo'nalishni o'z ichiga oladi?
3. Ijtimoiy sohani rivojlantirish ustuvor yo'nalishi qaysi vazifalarni amalga oshirishni ko'zda tutadi?
4. Davlat va jamiyat tizimini isloh qilishda nimalarga e'tibor beriladi?
5. Millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglik deganda nimani tushunasiz?
6. Harakatlar strategiyasining to'la bajarilishi qisqa qilib ifodalanganda qanday natijalarga olib keladi?
7. Virtual qabulxona va Xalq qabulxonalarining vazifalari nimalardan iborat?

Tuzuvchi:

YY.

